

Чарівні казки

Де взялися запорожці

ДЕ ВЗЯЛИСЯ ЗАПОРОЖЦІ

Один богатир та поїхав у дорогу. Виїхав у дикий степ, дивиться — лежить над дорогою голова, така розкішна та красива: видно, якийсь вояка поліг у бою з іншим. Підїхав до неї богатир та й каже: — Ех, воювала ти, буйна, воювала, та й довоювалася!.. — Ні,— каже,— воювала я та й ще воюватиму! — А,— каже подорожній,— так ти он яка... Та взяв підїхав до чагарника, назбирав дров та й запалив голову... Дивиться тоді на попільець, де саме лежала голова,— такий гарний, не надивишся. Він взяв та й забрав його в хустину. Зїздив, куди було треба, приїздить додому, поклав той попіль на лаві та й вийшов з хати. А в нього, в того богатиря, та була дочка, уже доросла. Взяла вона той вузлик з лави, розв'язала та й зачудувалася — таке гарне. «Ану, візьму покуштую». Узяла вона на язик того попільу та з того завагітніла. Через рік народився у неї син, та такий же хороший, як та голова була хороша. От і росте той син. Виріс уже чималий хлопчик. Женуть товар пасти: женуть і діти, й дорослі. Дівчинин хлопець, хоч іще й малий був, дивиться, що женуть і діти, та й собі прохає матері, щоб його відпустила погнати свій товар на пашу. Його пустили. От і пасли вони гуртом, та все якось не до ладу між пастухами: які більші, то менших ганяють та й ганяють завертати, а самі не дуже-то завертають. От тоді той, дівчинин хлопець, і каже: — Давайте оберемо отамана, котрий нами керуватиме. Всі з нього сміються — звісно, мале ж воно. А він — на своєму: обирати, та й годі! — Ну,— кажуть,— як же ми будемо обирати? — Та так,— каже хлопець.— Кожен хай крикне на жаб, що ось гудуть в озері, хай замовкнуть. Кого послухають, той буде й отаманом. Кричить один, гука другий, і так усі поодиноці перекричали — нікого не слухають. От тоді й сміються хлопцеві: — Ану ж, гукни на їх ти. Він тоді підійшов до озера та як гукне: «Цитьте!..» — так і заніміли жаби... От і став той хлопчик отаманом, і такий лад настав між пастухами, що всі не надивуються. Лежить раз отаман у курені, аж по дорозі йде якийсь чоловік, а кругом шії йому — чи то Бог так покарав, а чи поробив який лихий чоловік — величезна гадина обвилася. Отаман і не дивиться в той бік, де чоловік той іде, а сам гука на хлопців: — Ану, заверніть того чоловіка до мене. Пішли, гукають: — Иди, отаман кличе! Той не хоче, а йде своєю дорогою. Прийшли хлопці до отамана: — Не хоче,— кажуть. — Підіть, щоб неодмінно прийшов до мене. Догнали, кажуть: — Грізно звелів отаман, йди до нього. Тоді подорожній вернувся, приходе до отамана. А цей як гукпо па гадюку: — Ступай,— каже,— невіро, в свою сторону, годі тобі християнську кров ссати! Гадюка впала на землю та й поповзла геть. — А ти, чоловіче, йди собі, куди тобі треба, більш вона тебе не мучитиме. А раз якось-то дуже провинився один хлопець перед усіма скотарями. — Повісити його на коров'яці,— каже отаман. — Та хіба ж коров'як видерже? — питаються в нього. — Вішайте, та й годі,— відмовляє отаман. Повісили... Тоді стали всі свого отамана боятись: «Це він,— кажуть,— і всіх нас може перевішати». А далі змовились утікати від нього. Та тільки куди хто не поткнеться втікати, аж воно вода кругом — не пускає. Нічого робити, вертаються до отамана. — Ех,— каже,— тепер уже нам із вами в купі доведеться доживати. Та розіслав по воді повсть, а там розклав вогонь, щоб варити на повсті кашу, потім посідали на повсті та й поїхали водою обирати собі місця, де краще. Ото з тих постухів і стали перші запорожці.